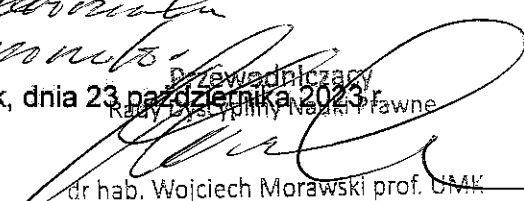

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Prawa i Administracji
ul. Władysława Bojarskiego 3, 87-100 Toruń
tel. 566114122
(1961)

Uopi. e-mailu 23.10.2023.
he

Publumi:
- *dotyczy*
- *proszę*
Białystok, dnia 23 października 2023 r.
Przewodniczący
Rady Instytutu Nauk Prawne

dr hab. Wojciech Morawski prof. UMK

prof. dr hab. Rafał Dowgier
Katedra Prawa Podatkowego
Wydział Prawa
Uniwersytetu w Białymstoku

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Martyny Wilmanowicz-Słupczewskiej
pt. „Odpowiedzialność płatnika składek na ubezpieczenie społeczne”, Toruń 2023, ss.
371 maszynopisu, napisanej pod kierunkiem opiekuna naukowego dr. hab. Jacka
Wantoch-Rekowskiego, prof. UMK

1. Wybór tematu pracy, założenia i metody badawcze

Zaproponowany temat recenzowanej rozprawy jest bardzo interesujący z naukowego punktu widzenia, ale także podkreślić należy jego duże znaczenie praktyczne. W tym pierwszym wymiarze warto zauważyć rodowód prawa ubezpieczeń społecznych, które chociaż uznawane jest za odrębną gałąź prawa, to jednak wyodrębniło się z prawa cywilnego a realizowane jest przy pomocy instrumentów administracyjnoprawych. Składają się więc na nie elementy zarówno z obszaru prawa prywatnego jak i publicznego. Składki, z których finansowane są świadczenia społeczne, stanowią kategorię danin publicznych, jednak kategorię specyficzną.

Sprawność funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych oparta jest w dużej mierze na instytucji płatnika składek i w tym wymiarze analizowany temat ma istotne znaczenie praktyczne. Wypłata świadczeń nie byłaby możliwa bez skutecznego poboru składek, w czym właśnie płatnicy mają kluczowe znaczenie. Wagę materii będącej przedmiotem dysertacji

podkreśla też wymiar finansowy, w jakim wpływy składkowe pozostają w relacji do podstawowej kategorii danin publicznych, czyli podatków. Jeżeli są one zbliżone, a nawet przewyższają w poszczególnych latach kwoty, jakie zasilają budżet państwa z tytułu podatku od towarów i usług, który jest podstawowym źródłem dochodów budżetowych, to mamy do czynienia ze świadczeniami o ogromnym znaczeniu. Na przestrzeni ostatnich lat bardzo dużo mówiło się o konieczności uszczelniania systemu podatku od towarów i usług celem wzrostu dochodów z tego tytułu. Tak medialnych wypowiedzi nie formułowano pod kątem składek na ubezpieczenie społeczne, chociaż jak się wydaje, również i w tym zakresie pozostają obszary, które powinny być zmodyfikowane celem skuteczniejszego ich poboru. Po lekturze recenzowanej pracy z pewnością można stwierdzić, że jednym z nich jest bardziej skuteczne wykorzystanie instytucji płatnika składek.

Rozprawa doktorska powinna, zgodnie z wymogami ustawowymi, stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. O owej oryginalności przesądza nie tylko prezentacja określonego tematu, ale w dużej mierze także jego dobór. Płatnik jako instytucja prawa publicznego została w dość szerokim zakresie przedstawiona w odniesieniu do prawa podatkowego (por. J. Rusek, *Instytucja płatnika w prawie polskim*, Warszawa 2007; M. Budziarek, *Charakter prawny i funkcja poboru podatku przez płatnika w szczególności w świetle art. 84 i 31 ust. 3 Konstytucji*, Łódź 2018 oraz M. Kalinowski, *Podmioty biernie stosunku prawnopodatkowego. Przyczynek do teorii podmiotowości podatkowej*, Toruń 2019). Pomimo istotnych różnic pomiędzy podatkiem a składką na ubezpieczenie społeczne, obie kategorie mieszczą się w grupie danin publicznych, a zatem pewne aspekty rozważań z zakresu prawa podatkowego z pewnością są przydatne także przy analizie problematyki poboru składek przez płatników. Z tego punktu widzenia może dziwić, że w recenzowanym opracowaniu nie sięgnięto do powołanych publikacji. Z drugiej jednak strony broni Autorkę to, że faktycznie jak wskazuje, status płatnika składek na ubezpieczenie społeczne jest specyficzny, a prowadzone przez nią rozważania ukierunkowane są na problematykę odpowiedzialności tegoż płatnika. W takim ujęciu należy uznać, że mamy do czynienia z opracowaniem, które w kompleksowy sposób prezentuje różne aspekty tego zagadnienia. Obejmuje ono swym zakresem rozważania, które do tej pory były prezentowane w literaturze przedmiotu w sposób rozproszony i wycinkowy, albo też utraciły swą aktualną ze względu na upływ czasu i postępujące zmiany legislacyjne.

Na wysoką ocenę zasługuje jasne wskazanie we Wstępie do pracy podstawowych założeń badawczych, jakie będą w niej weryfikowane. Nie ma żadnych problemów z ich identyfikacją, a ich sformułowanie jest bardzo klarowne. Celem pracy jest ocena obowiązujących unormowań prawnych regulujących odpowiedzialność płatnika składek na ubezpieczenie społeczne oraz, co ważne, sformułowanie na tym tle określonych postulatów

de lege ferenda (s. 18). Cel ten realizowany jest poprzez udzielenie odpowiedzi na szereg szczegółowych pytań, co ma doprowadzić do zweryfikowania prawdziwości trzech tez badawczych (s. 19). Ich lektura pozwala już na samym początku pracy założyć, że Autorka w sposób krytyczny podchodzi do obowiązującej regulacji zasad odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne. Przy tym podkreślić jednak należy, że tezy badawcze nie stanowią oczywistego opisanie faktów, lecz trafnie, w mojej ocenie, identyfikują obszary, które powinny być przedmiotem analizy (I. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewiduje wystarczającego katalogu przesłanek odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne gwarantujących dostateczną efektywność systemu ubezpieczeń społecznych, II. Rozproszenie przepisów dotyczących odpowiedzialności płatnika prowadzi do braku transparentności zagadnienia odpowiedzialności i problemów interpretacyjnych, III. Ocena poszczególnych rodzajów odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenia społeczne prowadzi do wniosku o dezaktualizacji przepisów prawa i ich niedostosowaniu do wyzwań współczesności).

Dążąc do realizacji wskazanego we Wstępie celu pracy oraz weryfikacji przedstawionych tez badawczych, w dysertacji wykorzystano charakterystyczną dla nauk prawnych formalnodoگmaticzną metodę badawczą. Skorzystano również z metody historycznoprawnej. Zrezygnowano natomiast z metody porównawczej, co Autorka uzasadnia w sposób dość specyficzny. Otóż, w mojej ocenie, brak harmonizacji rozwiązań z zakresu ubezpieczeń społecznych w ramach Unii Europejskiej wręcz przemawia za tym, aby poddać analizie regulacje innych państw, skoro mogą one znacząco odbierać od rozwiązań polskich. Po drugie z pewnością nie jest argumentem za odstępianiem od wykorzystania metody porównawczej, jak to nazwano w pracy (s. 21) „nadmiarowe zwiększenie objętości opracowania”. Oczywiście recenzowana dysertacja jest obszerna i bez tych rozważań, natomiast nie musiałyby one w sposób istotny zwiększać jej objętości. Mogłyby natomiast, w pewnych obszarach, stanowić dobre tło do analizy rozwiązań krajowych. Po lekturze pracy stwierdzam jednak, że porzucenie przez Autorkę porównawczej metody badawczej, nie przekreśla jej wysokiej oceny.

Reasumując, wybór tematu rozprawy należy uznać za trafny i ważki zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia. We Wstępie do pracy sformułowano cel badawczy, zweryfikowane tezy badawcze, jak i wskazano wykorzystane metody badawcze.

2. Struktura i aspekty formalne pracy

Praca składa się ze Wstępu, ośmiu rozdziałów oraz Zakończenia. Pozytywnie należy ocenić przyjętą na potrzeby opracowania konstrukcję rozdziałów, które rozpoczynają się

wstępem, a kończą podsumowaniem. Taki układ porządkuje tok rozważań i sprzyja jasności przekazu.

W pierwszej części pracy przedstawiono zagadnienia o zasadniczym znaczeniu z punktu widzenia prowadzonych dywagacji. Mamy więc tam zaprezentowane kwestie terminologiczne (definicja płatnika składek) oraz analizę teoretyczną istoty tej grupy podmiotów, w tym ich kategorii. Autorka odniosła się również do statusu płatnika w stosunku ubezpieczeniowym, charakteryzując przy tym ów stosunek.

Przedmiotem rozdziału II są ustawowe obowiązki płatnika składek na ubezpieczenie społeczne. Autorka dokonała ich klasyfikacji na określone kategorie (administracyjno-prawne, sprawozdawczo-informacyjne, finansowe, płatniczo-rozliczeniowe) oraz zdefiniowała ich zakres. Było to niezbędne do późniejszej analizy szczegółowych zagadnień z zakresu odpowiedzialności płatnika.

Rozdział III odnosi się do pojęcia odpowiedzialności jako kategorii prawnej. W pracy wyjaśniono czym jest odpowiedzialność i jakie są jej rodzaje. Są to rozważania natury ogólnej, które równie dobrze mogłyby być umieszczone w początkowej części pracy. Ujęcie ich w rozdziale III wyraźnie dzieli rozprawę na dwie części. Pierwsza z nich odnosi się do zagadnień o charakterze przede wszystkim podmiotowym, związanych z osobą płatnika, a druga do zasad i zakresu jego odpowiedzialności.

Jako kolejny IV rozdział pracy Doktorantka zaproponowała zagadnienia odnoszące się do kontroli wykonywania obowiązków płatnika. Kontrola ta może potwierdzić nieprawidłowości w podejmowanych przez niego działaniach, co w konsekwencji może być podstawą pociągnięcia go do odpowiedzialności. W mojej ocenie, zagadnienia te powinny znaleźć się po rozdziale II, zaraz po przedstawieniu obowiązków płatnika składek. To weryfikacja wypełnienia tych obowiązków może stanowić podstawę odpowiedzialności płatnika. Zatem kontrola jest zagadnieniem jednak poprzedzającym odpowiedzialność i z tego powodu tę część pracy widziałbym raczej jako rozdział III a nie IV.

Rozdziały V-VII oparte zostały na wcześniej przeprowadzonej kategoryzacji obowiązków płatnika składek. Jest to kryterium logiczne i spójne z konstrukcją rozdziału II.

Pewnym wyłomem od wynikającej z przedstawionej konstrukcji pracy logiki rozważań jest, w mojej ocenie, rozdział VIII. Jego przedmiotem jest odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania płatnika składek na ubezpieczenie społeczne. W tym przypadku nie mamy więc już do czynienia z odpowiedzialnością płatnika, ale innych kategorii podmiotów. Poza tym, o czym będzie mowa w dalszej części recenzji, odesłanie w art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1230 – dalej zwana u.s.u.s.) odnosi się do wielu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm. – dalej zwana o.p.). Wśród nich, mając na uwadze przedmiot pracy,

można byłoby zwrócić uwagę również np. na zakres odpowiedzialności płatników pozostających w związku małżeńskim, czy też ich następców prawnych odpowiadających za należności z tytułu składek, a zagadnienia to nie zostały jednak przedstawione.

Zaprezentowany układ pracy jest, z poczynionymi zastrzeżeniami, adekwatny do prowadzonych rozważań.

W sferze formalnej należy stwierdzić, że praca świadczy o tym, że jej Autorka opanowała warsztat pisarski. Napisana jest w sposób komunikatywny, pozwalający na zrozumienie często bardzo złożonych zagadnień. Podkreślić także należy staranność dołożoną przy redakcyjnej stronie opracowania.

Zwraca uwagę wykorzystana bogata literatura przedmiotu, a przede wszystkim bardzo liczne orzecznictwo sądów. Świadczy to o praktycznym aspekcie prowadzonych rozważań oraz znaczeniu, jakie mogą mieć one właśnie na praktyki stosowania prawa ubezpieczeń społecznych. Docenić także należy wykorzystanie w pracy danych statystycznych, które w wielu przypadkach stanowią uzasadnienie dla formułowanych przez Autorkę tez.

3. Uwagi szczegółowe

Pierwsza refleksja, jaka nasuwa mi się do lekturze recenzowanego opracowania, związana jest przede wszystkim z klarownością prowadzonych rozważań. Prezentowanie skomplikowanej w wymiarze prawnym materii odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne w taki sposób świadczy o dużej wiedzy Autorki, ale także o umiejętności jej przekazania. Poszczególne części pracy są, co do zasady, ze sobą logicznie powiązane i porządkują wiedzę, która jest niezbędna dla analizy zasadniczego wątku odpowiedzialności płatnika. Zresztą nawet pisząc o odpowiedzialności Doktorantka w pierwszej kolejności definiuje to pojęcie i wskazuje na jej rodzaje, co jest konieczne mając na uwadze złożony charakter odpowiedzialności płatnika składek. Przy analizie tych zagadnień Autorka wykazuje się znajomością regulacji prawnych z różnych gałęzi prawa, co wprowadza do pracy element interdyscyplinarny. Świadczy to więc o szerokich horyzontach intelektualnych Doktorantki.

Pracę przeczytałem z przyjemnością i pomimo pewnych uwag, które zostaną przedstawione w dalszej części recenzji, uważam, że jest to bardzo dobre pod względem warsztatowym i merytorycznym opracowanie.

Należy wskazać, o czym świadczy załączony do dysertacji wykaz orzeczeń sądowych, że praca jest mocno osadzona w praktyce. Zatem mamy do czynienia z prezentacją zagadnień teoretycznych i bardzo często wskazaniem ich mankamentów lub też problemów

interpretacyjnych, które na ich tle powstają, a które znajdują swoje potwierdzenie w judykaturze.

Warto też podkreślić fakt, że Doktoranta w bardzo dobry sposób posługuje się literaturą przedmiotu, w szczególności w tych obszarach, w których wywód wymaga przedstawienia różnych koncepcji prezentowanych przez przedstawicieli nauki prawa. Ich poglądy są powoływane, ale co ważne, także oceniane. Bazując więc na dorobku nauki Autorka formułuje określone, jasne stanowisko.

Jak już wskazano na wstępie, układ pracy uwzględniający konieczność przedstawienia przed analizą problematyki odpowiedzialności płatnika składek zagadnień *stricto* terminologicznych, jest właściwy dla prac naukowych. Rozdział I pracy porządkuje wiedzę w tym zakresie, ale także wskazuje na złożoność analizowanej tematyki. Realizacja tej części dysertacji jest bardzo dobra, gdyż pozwala ona – poprzez zasygnalizowanie węzłowych problemów – przejść do bardziej szczegółowych kwestii w kolejnych rozdziałach rozprawy. Z punktu widzenia moich zainteresowań badawczych na pierwszy plan wysuwają się zagadnienia związane z definicją płatnika składek oraz jego statusem prawnym. W tym obszarze w pracy nawiązano do rozwiązań, które obowiązują na gruncie prawa podatkowego, gdzie płatnik, podobnie jak w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne, ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia skuteczności poboru podatków. Doktorantka trafnie jednak przedstawia różnice pomiędzy płatnikiem składek a płatnikiem podatków, w szczególności w sferze relacji, w jakich pozostają oni do podmiotu będącego wierzycielem oraz podmiotu, od którego pobierają składki.

Prowadząc rozważania w przedmiocie normatywnej definicji płatnika składek na ubezpieczenie społeczne, która stosownie do art. 4 u.s.u.s. skonstruowana została na zasadzie zamkniętego katalogu tych podmiotów, Autorka zestawia ją z definicją skonstruowaną na potrzeby prawa podatkowego, wynikającą z art. 8 o.p. Wskazuje więc na zupełnie odrębną metodę regulacji tego zagadnienia, podczas gdy w pewnych zasadniczych kwestiach instytucje te posiadają wspólne cechy. W tym kontekście brakuje w pracy jednoznacznej oceny takiego stanu rzeczy, w szczególności stanowiska Doktorantki w przedmiocie poprawności i zasadności ujęcia definicji płatnika składek ubezpieczeniowych w sposób wynikający z art. 4 u.s.u.s. Czy rozwiązanie takie jest racjonalne i niezbędne dla skuteczności poboru składek, czy też może w tym zakresie rozważyć należałoby zmianę podejścia ustawodawcy? Jak wskazano w rozprawie (s. 32) regulacja instytucji płatnika w prawie podatkowym stanowiła pewną inspirację dla uregulowań dotyczących płatnika składek. Jakie więc przyczyny legły u podstaw tego, że instytucja ta została zupełnie inaczej zdefiniowana w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych niż w ustawie – Ordynacja podatkowa? Czy Doktoranta widzi taką możliwość i potrzebę, aby definicja płatnika w prawie

ubezpieczeń społecznych miała podobnie jak w prawie podatkowym opisowy charakter? Jakie byłby ewentualne wady i zalety takiego rozwiązania?

Wątek podobieństwa płatnika składek na ubezpieczenie społeczne do płatnika podatków nie zamyka się w rozdziale I pracy, w obszarze definicji i statusu prawnego. W dalszych częściach rozprawy Autorka nawiązuje do zagadnienia odpowiedniego stosowania do składek na ubezpieczenie społeczne przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. Przysłowiowym pomostem łączącym te dwie sfery jest przede wszystkim art. 31 u.s.u.s., który zawiera szerokie odesłanie do stosowania przepisów podatkowych w odniesieniu do należności z tytułu składek. I ten wątek zastosowania do składek na ubezpieczenie społeczne, również w kontekście odpowiedzialności płatnika, instrumentów prawnych uregulowanych w Ordynacji podatkowej, nie został jednak, w mojej ocenie, należycie wyeksponowany. Być może ze względu na zainteresowania naukowe nie jestem w tym zakresie obiektywny, ale wydaje się, że skoro Autorka poświęciła VIII rozdział pracy zagadnieniom uregulowanym w Ordynacji podatkowej (odpowiedzialność osób trzecich), to nie było powodów dla których inne, związane z tematem pracy problemy zostały pominięte.

Za swoim Promotorem słusznie Doktorantka zauważa (s. 291), że stosowanie do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne ustawy – Ordynacja podatkowa możliwe jest, gdy ustawodawca w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych wprost odsyła do przepisów tego aktu albo też nakazuje ich odpowiednie stosowanie w art. 31. Z tych powodów należy podkreślić, że istnieją również inne niż odpowiedzialność osób trzecich regulacje podatkowe, które wprost lub odpowiednio należy stosować do płatników składek. Niekiedy mają one bezpośredni związek z odpowiedzialnością płatnika, jak to ma miejsce np. w przypadku art. 26 o.p. (charakter odpowiedzialności), art. 29 (odpowiedzialność płatnika pozostającego w związku małżeńskim), art. 91 (odpowiedzialność solidarna), a niekiedy związek ten jest nieco luźniejszy. Za pozostające w tej drugiej sferze uważam kwestie odpowiedzialności osób trzecich za zaległości składowe płatnika. Nie jest to bowiem sprawa odpowiedzialności samego płatnika, ale rozszerzenia tej odpowiedzialności na inne grupy podmiotów, które pozostają z nim w powiązaniach majątkowych, rodzinnych lub kapitałowych. Podobny charakter mają także, stosowane poprzez odesłanie w art. 31 u.s.u.s., regulacje Ordynacji podatkowej dotyczące odpowiedzialności podatkowej następców prawnych oraz podmiotów przekształconych, których jednak w pracy nie przedstawiono. Poza tym można też wskazać inne instrumenty prawne z zakresu prawa podatkowego, które zabezpieczają wykonanie zobowiązania przez płatnika składek, jak hipoteka czy zastaw skarbowy, o których mowa w art. 26 oraz art. 27 u.s.u.s.

Mając powyższe na uwadze należało w pracy szerzej omówić zasadność zaprezentowania, jako odrębnego zagadnienia, odpowiedzialności osób trzecich za

należności składkowe z pominięciem innych zagadnień uregulowanych w Ordynacji podatkowej, które poprzez ich stosowanie wprost lub w sposób odpowiedni, mogą wiązać się z odpowiedzialnością płatnika. W części pracy odnoszącej się do odpowiedzialności płatnika składek za naruszenie obowiązków płatniczo-rozliczeniowych nawiązano wprawdzie do wybranych rozwiązań podatkowych (odsetki za zwłokę, nadpłaty, opłata prolongacyjna), ale rozważania te mają jedynie charakter wpaddingowy.

Problematyka stosowania do składek na ubezpieczenie społeczne przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa jest zresztą zagadnieniem złożonym, ale przez to i interesującym. W pierwszej kolejności, dostrzegając różnice w konstrukcji i istocie składki oraz podatku, należałoby rozważyć, czy stosowanie przepisów Ordynacji podatkowej w tak wąskim jak to jest aktualnie zakresie, jest zasadne. Czy jednak katalog regulacji przywołanych w art. 31 u.s.u.s. nie jest zbyt wąski? Czy może nie byłoby właściwe zastosowanie innej techniki legislacyjnej polegającej na objęciu składek ubezpieczeniowych Ordynacją podatkową wprost w jej przepisach, np. poprzez rozszerzenie treści art. 2 § 2 o.p., co doprowadziłoby do stosowania w zakresie składek przepisów działu III o.p. Rozważania w tym zakresie można sprowadzić do ogólnego pytania – czy w obowiązującym stanie prawnym zakres zastosowania Ordynacji podatkowej do składek ubezpieczeniowych jest, w ocenie Doktorantki, właściwy?

Jak już wskazano na wstępie struktura recenzowanej pracy opiera się na przygotowanym do każdego rozdziału podsumowaniu oraz zakończeniu. W tym kontekście pozostaje jednak pewien niedosyt, albowiem owe podsumowania mają charakter bardzo syntetyczny, a niekiedy wręcz symboliczny (s. 187). Sugerowałoby to, że zasadnicze wnioski płynące z prowadzonych rozważań, zostaną zawarte w Zakończeniu pracy. To jednak skupia się przede wszystkim na krótkiej prezentacji analizowanych w poszczególnych rozdziałach zagadnień. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest to, że sformułowane przez Doktorantkę postulaty *de lege ferenda*, które w kontekście prowadzonych badań naukowych mają przecież zasadnicze znaczenie, nie zostały w sposób należyty wyeksponowane. Pozostały one rozproszone w poszczególnych częściach pracy.

Zgadzam się z zawartym w Zakończeniu jednoznacznym wnioskiem dotyczącym udowodnienia postawionej na wstępie pracy głównej tezy badawczej. Jak wskazała Doktoranta, poczynione przez nią rozważania prowadzą do wniosku, że obowiązujące unormowania prawne z zakresu odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne często nie stanowią wystarczającej ochrony dla systemu ubezpieczeń społecznych. Praca więc przedstawia, w bardzo dobry sposób, aktualny model odpowiedzialności płatnika, wytykając jego wady. Posługując się w tym miejscu terminologią medyczną, stwierdzić należy, że Doktorantka postawiła więc trafną diagnozę identyfikując chorobę, ale jednak nie wskazała konkretnego zestawu leków, które miałyby ją zważyć. Krytykując obowiązujący model

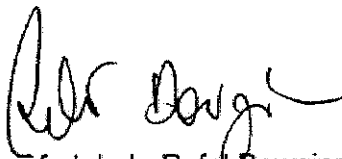
odpowiedzialności płatnika, za naturalne należy uznać przedstawienie modelu konkurencyjnego, pozbawionego zdiagnozowanych wad. Warto byłoby więc w Zakończeniu pracy zebrać przedstawione uprzednio postulaty *de lege ferenda* i na ich tle pokusić się o przedstawienie zapewne lepszej od obowiązującej koncepcji odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne. W mojej ocenie, na ten aspekt należy zwrócić większą uwagę przy ewentualnej publikacji recenzowanego opracowania. Bo co do jego przydatności z teoretycznego, jak i z praktycznego punktu widzenia, nie mam żadnych wątpliwości.

4. Podsumowanie

Przedmiot recenzowanej rozprawy wymagał od jej Autorki pogłębionej wiedzy z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, a w pewnym zakresie również z innych gałęzi prawa (np. prawa podatkowego, karnego, cywilnego). Nie ulega wątpliwości, że mgr Martyna Wilmanowicz-Słupczewska wykazała się zarówno szeroką wiedzą teoretyczną, jak i praktyczną. Pomimo pewnych sformułowanych w recenzji uwag, z całą stanowczością można przyjąć, że cel pracy został zrealizowany. Z pewnością rozprawa pozwala stwierdzić, że obowiązujący model odpowiedzialności płatnika składek na ubezpieczenie społeczne nie jest wolny od wad i należałoby rozważyć zmiany w tym zakresie. Konkretnie propozycje mające charakter wniosków *de lege ferenda*, zarówno w oparciu o przemyślenia własne jak i inspiracje wynikające z literatury przedmiotu, Doktoranta przedstawiła w poszczególnych częściach dysertacji. Ten aspekt rozważań ma bez wątpienia charakter twórczy i oryginalny, co pozwala uznać, że opracowanie stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego.

W konkluzji stwierdzić więc należy, iż rozprawa doktorska mgr Martyny Wilmanowicz-Słupczewskiej spełnia wymogi stawiane tego typu pracom w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742), gdyż stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazując jednocześnie ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinach prawnych, zwłaszcza w zakresie prawa podatkowego oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

W związku z powyższym uzasadnione jest dopuszczenie Pani mgr Martyny Wilmanowicz-Słupczewskiej do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

prof. dr hab. Rafał Dowgier

